

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Sexta. De Augmentatione, & Accretione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

non verò ab illis. In plantis non nego, quin sit minor unitas, quam in aliis viventibus, quia etiam imperfectiori vivunt vitâ, quam cætera viventia, ex divisione enim plantarum duo numero diversa viventia fiunt, si ramus præscindatur, non sic in aliis viventibus. Denique non debet fieri comparatio inter vivens, ut est in principio genitum, & in fine vitæ, sic enim patet, quòd valdè excedat partes, sed comparari debet, ut est in fine vitæ, ad se ipsum in tempore augmenti, nam sic apparebit vivens in fine vitæ habere easdem ferè partes duriores, quas tempore incrementi acquisivit.

QUÆSTIO VI.

De Augmentatione, & Accretione.

I. Multipliciter Sumi potest augmentatio, primò enim sumitur pro quacunq[ue] mutatione, quomodocunq[ue] facta, in quocunq[ue] genere, sive per extensionem, sive per intensiorem, sive in quantitate sive in qualitate, quo sensu dicitur qualitas augeri, & homo crescere in virtutibus & vitiis. Secundò assumitur pro accretione & augmentatione, quæ corpora absque additione alicujus substantiæ propriæ augentur, & hæc propriè dicitur rarefactio, de qua quæstione sequenti. Tertiò sumitur pro actione, quæ corpora aliqua augentur per additionem alicujus substantiæ, quæ tamen additio fiat à causa extrinseca, ut cum aquæ superfunditur aqua, vinum vino, &c. Quartò denique, prout de ea nos hic agimus, quando vivens per principium intrinsecum alimenti conversivum augetur, ad quam plura solent concurrere, nam primò extenduntur partes viventis, quoad omnes dimensiones, per quam aperiuntur partium pori, quæ distensione facta egreditur ex venis capillaribus sanguis, ubi decoquitur, deinde fit conversio alimenti in substantiam aliti, quæ est nutritio, quartò fit acquisitio partialis quantitatis, & ultimò consequitur illa extensio ad majorem Locum occupandum, de quibus queritur, in quam actione consistat augmentatio, & quomodo à nutritione distinguatur? Quæ breviter, more solito, expediam. Unde

II. Dico 1. Accretio realiter distinguitur à nutritione, sive sumatur in ratione actionis, sive in ratione mutationis. Ita Scotus in 4. d. 44. q. 1. Estque clara mens D. Augustini Cath. 21. capite. Probatur ex Scoto cit. sub. lit. N. ubi ponit ipsas, quantum est ex se, separabiles, quia nutritio est solum propter imperfectionem ad restaurandum scilicet deperditum, ideò per accidens solum à natura intenditur, augmentatio verò est propter perfectionem acquirendam, debitam scilicet quantitatem cuicunq[ue] toti à natura determinatam, quæ adhuc esset, etsi non esset nutritio. In quacunq[ue] ergò, inquit Scotus, nutritione usque ad terminum augmentationis aliquid præcisè convertitur, propter nutritionem scilicet, ut restaretur illud, quod fluxit, aliquid autem propter augmentationem, scilicet ut acquiratur quantitas debita, etsi nihil fluxisset. Quare nutritio in ratione actionis est acquisitio novæ partis substantialis

in gratiam partis defluxæ, augmentatio verò in ratione actionis est productio partis novæ quantitatis in gratiam naturæ debitæ. Confirmatur: Quia termini utriusque realiter distinguuntur, nutritionis enim est substantia, augmentationis quantitas; ergò.

III. Obicitur Aristoteles
Aristotelis I. Gen. t. 41. dicentis: *Differunt nutrimentum & augmentatio ratione. Nutrimentum augmentati idem quid est; Tum ratio, sicut se habet quantitas totalis in substantia generata, ita se habet quantitas partialis respectu substantiæ partialis, sed quantitas totalis producit in generatione eadem actione, quæ producit substantiam sine nova mutatione; ergò & quantitas partialis in acquisitione substantiæ per nutritionem, adeoque augmentatio non distinguitur, sive in ratione mutationis, sive in ratione actionis à nutritione: Probatur minor; quia ideò non datur motus ad relationem, quia acquiritur relatio ex sola productione fundamenti & termini, ergò si quantitas acquiritur per acquisitionem substantiæ, non debet ad eam dari nova actio & mutatio. Verumtamen ad Aristotelem Respondeo, eum solum velle, quòd potentia nutritiva & augmentativa terminos suos accipiant ex eodem alimento, non verò quòd sint eadem actiones & mutationes, sed quia idem alimentum utrique inservit. Ad rationem Respondeo, negando minorem, quòd scilicet eadem actione producatur substantia & quantitas in generatione, quandoquidem enim quantitas est entitas realiter distincta à substantia, petit distincta actione fieri à substantia, & licet in generatione non sit distincta mutatio, non sequitur, quòd non sit in augmentatione, nam hoc non fit ex eo, quòd non sit terminus ibi præsens, potens terminare motum, sed ex eo, quòd quia subjectum seu compositum non præfuit tempore subprivatiõne, in augmentatione & est terminus distinctus & subjectum præfuit subprivatiõne ejus, quando scilicet vivens erat sub minori quantitate. Ad probationem dico, non esse idem de quantitate, & relatione, quia hæc est ens occasionatum à natura, per se non intentum, quantitas verò per se à natura intenditur, ut patet ex verbis Scoti supra relatis.*

IV. Dico 2. Augmentatio non consistit in extensione majori ad locum, sed in acquisitione partialis quantitatis, quæ vivens succedit à minori quantitate ad majorem virtute calorû naturali.

Probatur prima pars: Ex Aristotele 5. Phys. afferente, augmentationem esse morum ad quantitatem; ergò augmentatio non consistit in extensione, sive terminetur ad locum, sive ad raritatem, cum nec locus, nec raritas ad prædicamentum quantitatis spectent. Confirmatur; nam extensio localis est effectus augmentationis; nam hæc causalis vera est: ideò vivens majorem occupat locum, quia est augmentatum, non verò ideò est augmentatum, quia majorem occupat locum, nam per rarefactionem majorem quis occupat locum, & tamen propriè, & verè non est augmentatus, unde si Aristoteles dicere videretur, prout 4. Phys. t. 63. ab adversariis citatur, tanquam afferens,

III. Obicitur Aristoteles

Et etiam ex ratione

Obicitur obiectio ex Aristotelis autoritate & ex ratione.

IV. Augmentatio consistit in partiali acquisitione quantitatis.